

TESTIMONIALS

INFOKATERN

project
Innovatieplatform-VO

NUMMER 19 - JUNI 2011

De afgelopen twee jaar is veel energie gestoken in het beschikbaar maken van open leer materiaal in VO-content. Daarnaast heeft Wikiwijs zich ontwikkeld tot een platform waarmee dat leer materiaal kan worden benaderd. Maar er gebeurt meer. We zien dat uitgevers hun methoden meer modulair, digitaal en interactief maken. En het allerbelangrijkste: op veel scholen is een ontwikkeling gaande die leidt tot gebruik van digitaal materiaal naast foliomateriaal. Leermiddelenbeleid staat bij veel scholen op de agenda en scholen stellen alles in het werk om ict een plaats te geven bij leren en onderwijzen.

VO-CONTENT, VAN SCHOLEN VOOR SCHOLEN

Na de zomervakantie is VO-content een zelfstandige stichting, weliswaar nauw gelieerd aan de VO-raad. Daarmee wordt een nieuwe fase ingeluid in de ontwikkeling van VO-content. Maar ook inhoudelijk zal er iets veranderen. We zullen ons in het schooljaar 2011-2012 concentreren op collectievorming voor de onderbouw (vmbo tot en met vwo) voor de vakken Nederlands, wiskunde/rekenen. Kenmerken van het materiaal: werkboekvervangend, interactief, geplaatst in leerlijnen en aandacht voor toetsing, remediëring en verdieping. Deze inhoudelijke keuze is geënt op de vraag uit de scholen naar dit materiaal.

Op de pagina's 2 tot en met 7 zijn een aantal testimonials geplaatst van schoolleiders en mensen rond het onderwijs en uit de samenleving. De testimonials zijn te beschouwen als steunbetuigingen aan het onderwijsveld bij het realiseren van de ambitie om VO-content een plaats te geven in hun leermiddelenbeleid.

Team VO-content

Wim Blok

*Voorzitter van het college van bestuur van Stichting BOOR
(Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam)*

De toekomst in huis. In de komende jaren zal onderwijscontent veel veranderingen door-
maken. IT als drager van leerstof in een didactisch jasje neemt een hoge vlucht. Het
leidt tot een uitgebreide vorm van kennisdelen. Kwaliteit en vakmanschap kunnen breed
gedeeld worden tegen lagere kosten. Een prachtige wolk in een mooie lucht. VO content
is zo'n wolk die inspireert en ieders steun verdient; dus de toekomst in huis.

Flip Boer

*Algemeen directeur van het Oranje Nassau College
en voorzitter van de Onderwijsvernieuwingscoöperatie.nl (OVC)*

VO-content, een bruisende databank voor inspirerend leermateriaal. Geen platgeslagen
boeken, want dan verandert er niet zo veel in ons onderwijs. Open materiaal geordend
in leerlijnen: gemakkelijk aan te passen voor de doelgroep door elke docent. Adaptief
onderwijs met betekenisvolle opdrachten. Dat geeft het vak weer terug aan de docent en
de leerling profiteert. Daar gaat het toch om!

Sophie de Boer

Lid College van bestuur Dunamare Onderwijsgroep

Scholen van de Dunamare Onderwijsgroep zijn voorzien van elektronische leeromgevin-
gen, digitale schoolborden, er lopen laptopprojecten et cetera. Docenten oriënteren zich
op de mogelijkheden, volgen opleidingen, doen mee aan studiedagen. Dit alles vanuit
het besef dat het onderwijs niet om digitalisering heen kan en het primaire proces even-
als de bedrijfsvoering enorm baat kunnen hebben bij een verstandige inzet van digitale
middelen. Een degelijke en betrouwbare leermaterialenbank is daarbij van het groot-
ste belang. De werkzaamheden aan de leermaterialenbank VO-content moeten daarom
voortgezet worden.

Hein van Asseldonk

Bestuurder Lucas Onderwijs Den Haag

Digitalisering zien we overal om ons heen in de samenleving. Het bevordert de voor-
uitgang: van processen, van kwaliteit en van effectiviteit. De kans om op dit gebied nu
een innovatieslag te maken door de kennis van digitale leermiddelen die al bij heel veel
leraren aanwezig is, te bundelen, open te stellen en te verrijken, mag het voortgezet on-
derwijs niet missen als we het voor de leerlingen actueel en aantrekkelijk willen houden.
Maar zeker ook om de professionele ruimte voor de docent tot een interessanter terrein
te maken. VO-content kan en moet daarbij motor, stimulator en initiatiefnemer zijn.

In de school

Pieter Hendrikse

Bestuurder Ons Middelbaar Onderwijs (OMO)

De docent maakt 't verschil; dat is 'n belangrijk gegeven. Naarmate de keten tussen docent en leerling korter wordt, wordt de kans groter op een succesvol leerarrangement voor elke afzonderlijke leerling. Ketenverkorting is mijn oproep. VO-content kan daarbij helpen. Docenten treffen elkaar daar waar interessant lesmateriaal te vinden is, gebruiken dat en veredelen het ook. Collegae kunnen daarvan weer gebruik maken.

Ad van der Wiel

Bestuurder Verenigde Scholen J.A. Alberdingk Thijm

De docenten van de Verenigde Scholen J.A. Alberdingk Thijm gebruiken in toenemende mate digitaal leermateriaal om hun lessen beter en gevarieerder te maken. Een ruime beschikbaarheid van aanvullend en op onderdelen vervangend digitaal lesmateriaal van goede kwaliteit is daarbij noodzakelijk. VO-content is in dat verband een wenselijke ontwikkeling.

Marc Mittelmeijer

Voorzitter College van Bestuur Quadraam

In de 21e eeuw leren wij allemaal met behulp van ICT. Content en vorm zijn gedigitaliseerd. Met behulp van VO-content kunnen wij in het VO straks beschikken over op kwaliteit gekeurd gedigitaliseerd onderwijsmateriaal. De docenten kunnen vervolgens aan de slag om de leerprocessen van hun leerlingen te arrangeren. Zo kunnen we maatwerk verzorgen en wordt 'Elk talent telt' werkelijkheid.

Karin van Oort

Voorzitter College van Bestuur Stichting Katholiek Onderwijs Leiden

Voor onze leerlingen die onze toekomst gaan vormgeven zijn digitale communicatiemiddelen vanzelfsprekend. Als onderwijs hebben wij de verantwoordelijkheid leerlingen op de toekomst voor te bereiden. Dit kan niet zonder goed digitaal leermateriaal. Het is een prima uitgangspunt om als Voorgezet Onderwijs zelf verantwoordelijkheid te nemen voor goed materiaal en een digitale leermateriaalbank op te zetten. Je gebruikt de expertise van de diverse mensen uit organisaties. Een buitengewoon professioneel uitgangspunt. Als VO-veld weten wij ook goed wat er nodig is. Het maakt ons bovendien minder afhankelijk van externe partijen.

Rond de school

Sjoerd Slagter
Voorzitter VO-raad

Het zou geweldig zijn als we als sector VO eensgezind met steun van de partners buiten het onderwijs verantwoordelijkheid kunnen nemen voor VO-content, de open gedigitaliseerde leermaterialenbank voor het voortgezet onderwijs. Al kunnen we het materiaal van de educatieve uitgevers niet missen, het is ook duidelijk dat VO-content de sector nog beter in staat stelt om te werken aan de kwaliteit van ons onderwijs. Diversiteit in leer materiaal is niet alleen goed voor talentontwikkeling van onze leerlingen, het draagt ook bij aan een zelfbewuste, professionele sector.

Toine Maes
Algemeen directeur Kennisnet, expertisecentrum en dienstverlener op het terrein van onderwijs en ICT

De tanker onderwijs is toe aan een meer innovatieve koers. Bulkonderwijs is over zijn houdbaarheidsdatum heen. Digitaal leer materiaal kan helpen om de leerling als uitgangspunt te nemen en niet het systeem. Maar omdat het lastig is een tanker van koers te doen veranderen, creëren we allemaal bootjes rondom de tanker. Alle bootjes hebben de ambitie om grootse dingen te doen. Uiteindelijk zijn ze allemaal sub optimaal bezig omdat ze te weinig massa en daardoor te weinig impact hebben. Het wordt tijd de krachten te bundelen en initiatieven te verleiden bij elkaar in de boot te stappen. Meer massa, hoger tempo, meer effect.

Jan van den Akker
Algemeen directeur SLO (nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling) en hoogleraar onderwijskunde Universiteit Twente

Digitaal leer materiaal kan bijdragen aan een zodanige verrijking van het onderwijsleerproces dat eigentijds leren en passend maatwerk voor leerlingen beter binnen bereik komen. Mits dat materiaal goed wordt ontsloten en van voldoende kwaliteit is, zal het dan ook van meerwaarde zijn voor docenten bij het arrangeren van leerlijnen en leeromgevingen.

Ans Buys
Voorzitter ADEF (directeurenoverleg lerarenopleidingen HBO)

De lerarenopleidingen ondersteunen VO-content van harte. De nieuwe generatie leraren die wij opleiden, is gewend om gebruik te maken van open leer materialen. Onze studenten beheersen de ict-kennisbasis zoals landelijk ontwikkeld door de gezamenlijke hbo-opleidingen. Ze hebben ervaring opgedaan met het ontwerpen en arrangeren van leermiddelen en rectoren vertellen me dat juist het enthousi-

Rond de school

asme van leraren-in-opleiding aanstekelijk werkt naar de collega die wel wil maar nog niet zo goed weet hoe. Door vaart te maken met VO-content krijgen onze studenten een steun in de rug. Ik ben ervan overtuigd dat zij dan nog meer mogelijkheden kunnen en zullen aangrijpen om collega's uit de vo-scholen in hun enthousiasme mee te nemen.

Chris van Weert

Voorzitter Stichting IOBT en emeritus hoogleraar faculteit natuurkunde, Universiteit van Amsterdam

De Stichting IOBT (Innovatie van het Onderwijs in de Bètavakken en Technologie) wil collectieaanbieder in VO-content zijn van het bètamateriaal dat past bij de nieuwe examens van de bovenbouw en zorg dragen voor de beoordeling van de vakinhoudelijke kant van het materiaal via regionale steunpunten en docenten-netwerken. Vernieuwend onderwijsmateriaal is pas vernieuwend als het ook als zodanig wordt gebruikt. Dat vergt eigenaarschap van de docenten.

René van de Kraats

Voorzitter Platform Vakinhoudelijke Verenigingen in het Voortgezet Onderwijs

Er zal geen leraar of schoolleider meer zijn die nog twijfelt aan het belang van digitaal leermateriaal voor het onderwijs, zeker niet nu de invoering van het digitale schoolbord het gebruik ervan vergemakkelijkt heeft. Nu we op het cruciale punt gekomen zijn dat VO-content binnen Wikiwijs doorontwikkeld kan worden tot platform voor open leermateriaal voor het hele voortgezet onderwijsveld, is het zaak alle krachten in en rond het onderwijs te bundelen. Daarom steun ik van harte alle pogingen om VO-content op een kwaliteitsvolle manier te continueren.

Tom Merx

Uitgever StudioVO

Wij werken samen met twintig scholen aan de ontwikkeling van digitaal lesmateriaal. VO-content biedt ons een mooie kans om meer scholen te bereiken. Door de schaalvergroting kunnen wij ons materiaal sneller doorontwikkelen. Dat komt ons materiaal - en dus het onderwijs - ten goede.

In de samenleving

Prof. dr. Robbert Dijkgraaf

Universiteitshoogleraar mathematische fysica Universiteit Amsterdam, president van de KNAW (Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen), was lid van het landelijk Innovatieplatform 2

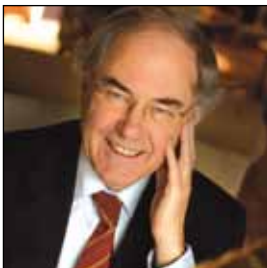
De wereld verandert voortdurend en daarmee verandert de context van ons lesmateriaal. Met digitale leermiddelen kunnen docenten steeds het beste materiaal samenstellen en de beste invalshoek kiezen. Daarnaast zijn digitale leermiddelen een motor voor de professionalisering van docenten.

Robert Jan Simons

Directeur NSO en hoogleraar Digitale Didactiek, Universiteit Utrecht

Leermaterialen dienen het leren te ondersteunen en niet te bepalen. Daarom is het belangrijk dat ze breed inzetbaar zijn. Daarnaast is het belangrijk dat ze ruimte creëren voor flexibilisering van het onderwijs en het mogelijk maken rekening te houden met niveaoverschillen tussen leerlingen, digitale vaardigheden, leerstijlen, activiteit en sexe. VO-content kan een wezenlijke bijdrage aan die flexibiliteit leveren.

Luc Stevens

Emeritus hoogleraar Orthopedagogiek aan de Universiteit Utrecht, geeft thans leiding aan een denktank voor onderwijs (www.NIVOZ.nl) en is aan de Open Universiteit verbonden met de leeropdracht 'Professionaliseren van werkplekleren van docenten met de nadruk op het versterken van pedagogische competenties'

Het onderwijs moet open. Autonomie is ten onrechte opgevat als 'ik moet het zelf weten en ik moet het alleen kunnen'. Maar zo is het niet bedoeld. Ik pleit voor 'nieuwe openheid'. Het gaat om het kritische perspectief dat je met anderen deelt. Het gaat om eerlijkheid, openhartigheid en samenwerking. Daar zit een enorme groeipotentie voor docenten en leerlingen. Met elkaar verantwoordelijkheid nemen voor open leermateriaal kan die groeipotentie stimuleren.

Marijke Kral,

Lector Leren met ict, Faculteit Educatie HAN

Goede digitale leermiddelen vormen een essentiële voorwaarde voor het realiseren van onderwijs-op-maat en talentontwikkeling. De mogelijkheden van technologie worden zwaar onderbenut in het onderwijs. Het is cruciaal dat het vo de krachten bundelt, zelf de regie neemt en in onderlinge samenwerking zowel de vraag naar als het aanbod aan digitaal leermateriaal duurzaam versterkt. VO-content moet dus!

In de samenleving

Prof.dr. Wynand Wijnen,

Voormalig hoogleraar Onderwijskunde en rector magnificus van de Universiteit Maastricht. Hij was voorzitter van verschillende adviescommissies van het Ministerie van Onderwijs

In mijn tijd was het nauwelijks mogelijk rekening te houden met verschillen tussen leerlingen. Maar die verschillen waren er natuurlijk wel. Dankzij ICT is onderwijs op maat mogelijk. Onderwijs passend bij de mogelijkheden van de leerling en de leraar als regisseur van leerprocessen. Met VO-content als rijke leermiddelenbank.

Fons van Wieringen

Voorzitter van de Onderwijsraad

De Onderwijsraad heeft in zijn advies Open Leermiddelen aanbevolen om digitale leermiddelen in alle sectoren breed toegankelijk en beschikbaar te maken en daarbij optimaal gebruik te maken van de ervaringen en deskundigheid van individuele leraren en groepen leraren. Hiermee kan volgens de Onderwijsraad een stimulans worden gegeven aan de kwaliteit van het onderwijs en aan de professionaliteit van docenten. Het is een genoegen te zien hoever de VO-raad hiermee intussen al is gevorderd. De Onderwijsraad is nu bezig een volgende stap te zetten met een advies dat als werktitel heeft Open Scholen waarin de beschikbaarheidsvraag in een ruimere organisatorische context wordt geplaatst.

Wim Veen

Hoogleraar Educatie & Technologie TU Delft

Open leermiddelen stellen scholen in staat hun onderwijs te flexibiliseren en de kwaliteit aanzienlijk te verhogen. De content is er, de technologie is er, de platforms zijn er, de kennis is er. En ook de voorbeelden van scholen die het besluit hebben genomen er mee te werken. Nu de andere nog. Het is tijd en de risico's zijn verwaarloosbaar.

Matthijs Leendertse

Senior Onderzoek / Adviseur Media & Onderwijs TNO Scientific Lecturer Erasmus Universiteit Rotterdam

Als scholen voor voortgezet onderwijs gaan samenwerken realiseren ze een situatie waarin ze in staat zijn de kosten te dragen om open gedigitaliseerd leermateriaal te laten ontwikkelen dat op onderdelen vervangend of aanvullend kan worden gebruikt voor het huidige foliomateriaal. VO-content kan van grote waarde worden voor het voortgezet onderwijs, mits scholen in staat zijn de materiële en immateriële kosten van de overstap en ontwikkelkosten van digitaal leermateriaal te dragen. Een school of een scholengroep zal dat nooit lukken op eigen kracht. De sector maakt een kans, omdat vele schouders licht werk maken en lasten minder hoog zijn als ze door velen worden gedragen.

SAMEN GAAT HET DE SCHOLEN LUKKEN

Op pagina 1 van de katern schetsten we de contouren voor de plannen van VO-content in het komend schooljaar. De plannen zullen voor de zomervakantie uitgewerkt worden in overleg met medewerkers van scholen die in VO-content investeren. We willen juist hen betrekken bij het formuleren van de praktijkwensen en het evalueren van het materiaal in de praktijk. En we willen hen, voor zover mogelijk, vakgerichte ondersteuning bieden bij het gebruik van het materiaal.

We hopen dat alle vo-scholen VO-content gaan beschouwen als hun eigendom en gezamenlijk de financiële verantwoordelijkheid gaan dragen voor het onderhoud van de collecties die door collectieaanbieders voor gebruik ter beschikking worden gesteld.

Leermiddelenbeleid staat en valt bij het kunnen beschikken over een grote hoeveelheid gevarieerd leermateriaal. Daarom is VO-content belangrijk.

VO-content de open leermaterialenbank van het voortgezet onderwijs voor het voortgezet onderwijs

Kosten: € 7,- per leerling per jaar

Opbrengst: inspirerend leren van leerlingen
kwaliteitsvolle inzet van docenten
kostenbesparing op leermateriaal

Deze uitgave is een activiteit van het Innovatieplatform-VO. De VO-raad heeft eind 2008 het Innovatieplatform-VO opgericht. Met dit platform wil de VO-raad samen met de scholen werken aan innovatieve ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs. Scholen worden ondersteund bij het actualiseren, verbeteren en vernieuwen van het onderwijs. Een goed voorbeeld hiervan is VO-content, de Open Leermaterialenbank voor het voortgezet onderwijs.

CC-by Innovatieplatform-VO/VO-raad

